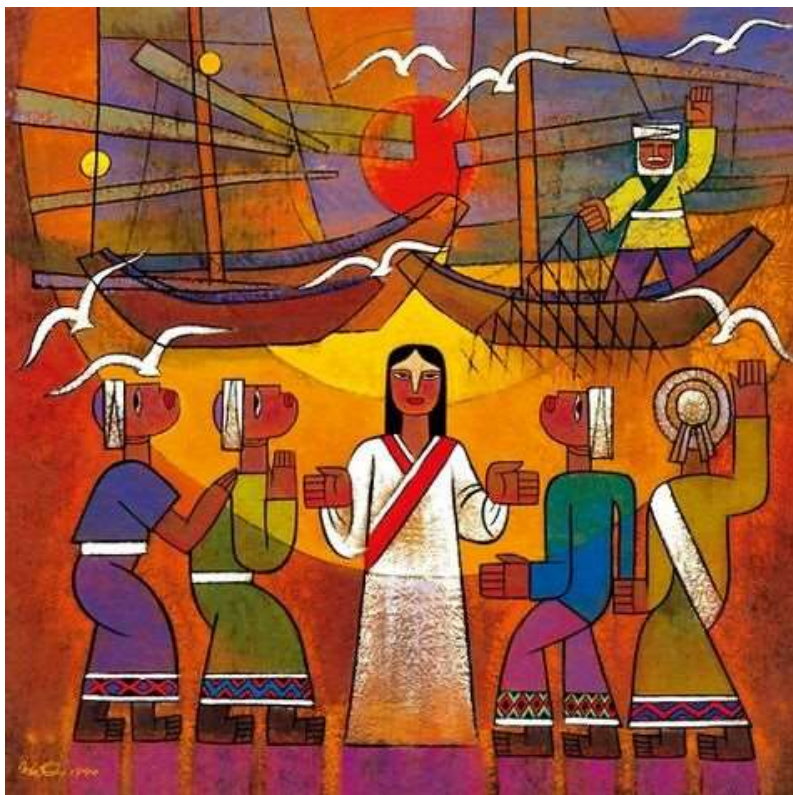

Nedělní úvaha (kázání) na text Matoušova evangelia

Povolání učedníků a Zástupy kolem Ježíše

Když procházel podél Galilejského moře, uviděl dva bratry, Šimona, zvaného Petr, a jeho bratra Ondřeje, jak vrhají síť do moře; byli totiž rybáři. Řekl jim: „Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.“ Oni hned zanechali sítě a šli za ním. O něco dále uviděl jiné dva bratry, Jakuba Zebedeova a jeho bratra Jana, jak na lodi se svým otcem Zebedeem spravují síť; a povolal je. Ihned opustili loď i svého otce a šli za ním. Ježíš chodil po celé Galileji, učil v jejich synagógách, kázal evangelium království Božího a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu v lidu. Pověst o něm se roznesla po celé Sýrii; přinášeli k němu všechny nemocné, postižené rozličnými neduhy a trápením, posedlé, náměšičné, ochrnuté, a uzdravoval je. A velké zástupy z Galileje, Desítiměstí, z Jeruzaléma, Judska i ze Zajordání ho následovaly.

(Bible, Matoušovo evangelium, 4 kapitola)

He Qi: Povolání učedníků

Vhodné je doplnit tento text četbou biblického povolání Abrahama ze 12. kapitoly 1. knihy Mojžíšovy (Genesis) a 2. kapitolou Jakubovy epištoly.

Na tom biblickém povolávání učedníků nás mnoho věcí dráždí. Jednak ten absolutní nárok, s jakým jsou Ježíšem povoláni. Nechat všeho a jít. Odcházejí za Ježíšem uprostřed rozdělané práce, to by běžný evangelík neudělal. Tedy, takto vyprávěno, myslím, že by s tím měl problém téměř každý příslušník etablované církve. Opustit zaměstnání, vydat se tuláckým životem na základě vábení nějakého neznámého náboženského charismatika? Navíc je tu akcentován nejen rozchod s dosavadním životem pracovním, ale i rodinným. Opustit vlastního otce. To ten Ježíš opravdu chce? Jako otci dvou dětí se mi tento evangelijní verš nečte zrovna lehce. Na podobné nároky na člověka nejsme zvyklí. Vždyť toto evangelijní povolání neapeluje na vnitřní proměnu, morálku a podobné věci, které bychom v rámci civilizovaně vlažného náboženství byli ochotni akceptovat. Ježíš si nárokuje člověka fyzicky! „Zanech práce!“ Případně: „Pracuj teď pro mne!“ „Já ti budu říkat, co budeš dělat!“ Až příliš to připomíná nároky sekt, militantních náboženských fundamentalistů či jiných, ryze lidských platforem, které se zaštiťují Bohem a zaručují jedinou opravdovou spásu či záchranu. Jenže hned první postřeh našeho textu se brání podobnému jednoduchému uchopení Ježíše jako manipulativního fanatika. Ježíš totiž nic neslibuje, resp. žádný příslib ráje v dnešním textu nenajdete.

I když jeden příslib, či spíše úkol v našem textu zazní. "Pojďte za mnou, učiním z vás rybáře lidí." Napadá mě: „Chci být rybářem?“ „Chci být lovcem?“ Ryby se necítí moc dobře, jsou-li uloveny. Většinou skončí na talíři. Mají snad na talíři skončit i ulovení lidé? Ad absurdum dotaženo, v očích mnohých povrchních čtenářů Bible by Ježíš se svou výzvou skončil ve stejném pytlí jako Hannibal Lecter.

My samozřejmě nejsme povrchní čtenáři Bible. Proto se scházíme, abychom nad podobnými věcmi přemýšleli, abychom svou víru kultivovali, abychom si Boha nezaměňovali za nahodilé asociace a vlastní názory. Text, který máme před sebou, není výzva k životu v sektě pod vedením náboženského fanatika, není ani odmítáním práce, oslavou flákání a nezaměstnanosti, nenabádá ke kanibalismu. Lovit lidi není stejné jako lovit ryby. Protože ryby jsou ve vodě doma, ale lidé nikoli. Rybářská práce tu není lovem, ale záchranou. Být rybářem lidí znamená dělat z lidí ve vodě lidi na suchu. Dávat šanci přežít. Je to ovšem taková záchrana „po rybářsku“. Znamená to vytahovat, ať už chtějí či nikoli. Protože, byť si to zatím neuvědomují, ba cítí se být dokonalými plavci, voda není jejich domovem a nakonec v ní vždycky utonou. Protože zůstat ve vodě, být nevytažen, znamená zemřít.

Vedle této zřejmé symboliky nabízí dnešní text ještě další postřehy. Všimněte si, nijak hluboce se tu nerozjímá a nábožensky neřeční. Prostě se tu

spousta věcí koná, děje. Jádrem příběhu je děj, skutky, činy. Vlastně až horečná aktivita. Ježíš tu připomíná chlapíka, který stojí uprostřed nějaké spouště, pohromy a docela obvykle volá na jiné chlapíky kolem: „Honem, pojdte mi pomoci!“ „Támhle je potřeba udělat to a tuhle ono! A támhle pod troskami někdo leží! Nadzvedněte to! Vytáhneme ho. Hej rup! Ok. Dobrý. A teď dál!“ Ježíš je tu energickým záchranářem, chlapem s vyhrnutými rukávy, co ví jak a co, a organizuje pomoc. A jako správný leader strhává svým nadšením, svou autoritou, nejen jednotlivce, ale celé davy. Už zanedlouho se ukáže, že davům bude ubývat nadšení, budou se rozcházet, ztrácet nadšení, budou hladoví, rozmrzelí, pohádaní, znejistělí. Ježíš je bude sytit, motivovat, ale nebude je vlastnit. A spousta zachráněných se ponoří opět do živočišných vod fádního koloběhu života. Ale nyní jsme na začátku. A je to efektní začátek!

Ježíši jde na začátku o činy. Počátkem víry je čin. Tak jako se kdysi musel zvednout na stará kolena Abraham a vyrazit kvůli své záchraně do pouště, toulat se s Hospodinem, tak nyní opouštějí své sítě Petr, Ondřej, Jakub a Jan. Tak jako Hospodin po Abrahamovi, nechce ani Ježíš v našem příběhu překvapivě žádná hluboká vyznání víry. Ta mohou přijít později, až se s ním jeho učedníci alespoň trochu seznámí, až prodebatují pár večerů. Také Abrahamova obřízka přišla po mnoha rozhovorech s Hospodinem. Na začátku jsou ovšem skutky. Sám Ježíš tu také neřeční, nýbrž povolává, putuje, uzdravuje. Je jako neřízená střela, chvilku tady, chvilku tam, z počátku jeho působení číší energie. A především, jsou vidět jeho činy, jeho pomoc, jeho láska. Každého fanatika spolehlivě odhalí jeho skutky. A za Ježíše spolehlivě mluví právě ony. Tváří v tvář jeho skutkům nám může plně dojít prvotní omyl nad naším příběhem. Ježíš nechce lidi ovládat a manipulovat jimi. Chce jim pomáhat. Chce je zachraňovat. Nemá je v moci (bohužel) a oni jej po chvíli zájmu zase snadno opouštějí.

S lidmi se to má dle dnešního příběhu tak, že někdo životem proplová snadno, někdo sotva šlape vodu, všem ale nakonec stejně hrozí utonutí. Je třeba dopravit člověka na druhý břeh, vytáhnout jej z hlubiny prázdnoty, jinak se v ní utopí. V první řadě pomáhá Ježíš těm, kterým evidentně už docházejí síly a sotva se drží na hladině života. Ježíš uzdravuje nemocné, ví však, že uprostřed hlubiny nakonec dojdou síly každému. Povolává si pomocníky, bratry ve víře, přátele.

A světe div se, oni jdou! Tak jako kdysi překvapivě šel i starý Abraham. Čtyři učedníci, Boží přátelé na život a na smrt. Je jedno, jestli se s Ježíšem znají třeba i z dřívějšíka, např. od Jordánu ze školy Jana Křtitele. Možná spolu studovali, možná se vidí prvně. Přestože nejsou žádní Kristovi příbuzní, ba možná ani známí, slyší Boha, poslouchají a konají. Na hony vzdáleny jsou jim výmluvy a vytáčky.

Neuslyšíte od nich věty typu: "Nejde přece o to, jestli chodím do kostela, ale jestli věřím, jestli mám Boha v srdíčku." Neříkají, že kvůli tomu, aby si s Bohem povídali, nemusí chodit do žádné církve. Oni uplatňují jednoduchou logiku o tom, že pokud si chcete s někým povídat, musíte jej navštívit, musíte s ním jít kus cesty. Obzvlášť je-li ten někdo Bůh tulák, Bůh putující. Jakub a Jan, Petr a Ondřej jsou zkrátka správní a poučení židé, jako potomci Abrahama se zvednou a jdou. Rozhovory přijdou později. Ovšem už rozhovory poučené a přece jen o chloupek smysluplnější. Rozhovory, jaké vedete s někým, s kým jste ušli kus cesty. Dnešní text je pak o počátku toho všeho věření, o počátku oné společné cesty. Víra je v první řadě „zvednout se a jít“. Třeba v neděli, o Vánocích, Velikonocích, prostě jít, nezůstat doma. Hýbat se. Motiv cesty, byť cesty úzké, motiv pouti, to je motiv víry, který se prolíná celou Biblií i celou lidskou zkušeností s Bohem. Bůh touží po člověku, chce jej mít po svém boku, chce, aby za ním člověk putoval, aby k němu vystupoval, aby s ním chodil.

A tak nám tu na břehu jezera zůstává už jen opuštěný otec Zebedeus. Být otcem není v našem příběhu lehké. Jenže být moudrým otcem takového příběhu znamená nechat syny jít. Jakub a Jan opouštějí svého otce uprostřed rozdělané práce. Ale pokud je starý Zebedeus moudrý, chce pro své syny život a ne smrt. A život jim byl právě nabídnut. Nepleťme si to, nebylo jim nabídnuto bohatství či sláva, respektovaná kariéra či jistota penze a dobře placeného místa. Na to by asi slyšela i většina dnešních otců a se slzou v oku by své syny propustili, ba poslali do škol či do zahraničí, aby udělali díru do světa. Moudrý otec by ovšem mohl vědět, že mnohem důležitější než kariéra je smysluplný cíl a dobrá plavba životem. Snad je Zebedeus zkušený rybář - námořník a chce, aby jeho děti dopluly do bezpečného přístavu. Aby utonuly v prázdném životě. Nespravená oka rybářských sítí tak musí počkat, protože nalodění na Ježíšovu loď nepočká. Každý námořník přece ví, že nástup na loď, která vyplouvá kolem, se odložit nedá. Obzvlášť, je-li to loď záchranná a pomyslným kapitánem je Ježíš Kristus, syn Boha všemohoucího.

V Lysé nad Labem 8. neděli církevního mezidobí, 3. března 2019

Navštivte webové stránky našeho sboru, stáhněte si další kázání, prohlédněte fotografie, mějte přehled o aktuálním dění v evangelickém sboru v Lysé nad Labem.

www.lysa.evangelnet.cz